

Farský list

19

2012

16.09.2012 Gréckokatolícka cirkev, Farnosť Povýšenia sv. Kríža, Prešov-Sekčov

ročník VII.

Úvodník

V sile tvojho Kríža : *Keď sa mi niekedy stane, že sa ocitnem v prostredí, kde je náš byzantsko-slovanský obrad neznámy, a keď príde reč na to, k akému obradu patrím, neraz počujem konštatovanie: „Á, to ste vy, čo sa toľko žehnáte“. Vtedy mi ostáva iba s hrdosťou povedať: „Áno, to sme my.“* Každý, kto náš obrad pozná trochu bližšie, vie, že sa v ňom životodarnému Pánovmu krížu prejavuje veľká úcta. Svedčí o tom aj tá skutočnosť, že okrem sviatku Povýšenia životodarného Kríža v Jeruzaleme (14. septembra) a pamiatky Vynesenia úctyhodných drier v Konštantínopole (1. augusta), sú úcte Pánovho kríža venované až dva dni v týždni (streda a piatok). Aj náš farský chrám je zasvätený práve Povýšeniu sv. Kríža.

Kríž je stále položený na prestole vedľa evanjeliára a stojí na vrchole každého ikonostasu ako na Golgote. Ak k tomu pripočítame už spomínaný často robený znak kríža počas modlitieb, dôležitosť, aká sa pripisuje Pánovmu krížu v našom obrade, je naozaj nepopierateľná. Mám však trocha strach. Obávam sa, aby našou nepozornosťou či formalizmom nebol vyprázdnený Kristov kríž (porov. 1 Kor 1, 17). Ak si všimneme, kto a ako robí na sebe znak kríža, nie vždy je to ozajstný znak kríža. Niekedy sú to skôr karikatúry. A nie je to na smiech. Veď znak kríža je verejným vyjadrením mojej viery. Dalo by sa povedať: Prežehnaj sa a ja ti poviem, ako veríš. Prečo nám to nemôže byť jedno? Lebo s krížom je spojená sila. Ak vyprázdnieme Kristov kríž, nebudeme cítiť jeho silu.

Mnohí poznajú ruský film *Ostrov*, natočený pred niekoľkými rokmi. Otec Anatolij žije na vzdialenom ostrove v Rusku v domnienke, že počas druhej svetovej vojny zabil svojho nadriadeného, za čo teraz robí pokánie. Po dlhých rokoch jeho bývalý nadriadený prichádza na onen pústy ostrov so svojou dcérou, ktorá je posadnutá zlým duchom. Otec Anatolij ju odvádza na púste miesto, dôstojne a s veľkou úctou robí na sebe znak kríža a začína sa modliť: „Nech povstane Boh a stratia sa jeho nepriatelia, nech spred jeho tváre utekajú tí, čo ho nenávidia. Ako sa dym rozplýva, tak ich rozháňaj, ako sa vosk roztápa v žiari ohňa. Tak nech zhynú bezbožníci pred Božou tvárou, tak nech zhynú zlí duchovia pred tvárou tých, čo milujú Boha a žehnajú sa svätým krížom. Tí v radosti volajú: Raduj sa, prečestný a životodarný kríž Pánov, čo zaháňaj zlých duchov silou na tebe ukrižovaného nášho Pána, Ježiša Krista, ktorý zostúpil k zosnulým, premohol moc diabla a daroval nám teba, jeho úctyhodný kríž na odohnanie každého nepriateľa. Ó, vznešený Pánov kríž, pomáhaj mi so svätou Bohorodičkou a so všetkými svätými na veky. Amen.“ Počas tejto modlitby sa posadnutá Nasťa zvija na snehu akoby v kĺčoch, až napokon ostáva nehybne ležať. Je oslobodená a otec Anatolij ju odovzdáva jej otcovi.

Kríž nás obklopuje z každej strany v rôznych podobách. Ale kým je vnímaný iba ako amulet či módný doplnok, je vyprázdnený. Nebude mať silu. Lebo jeho silou je ten, ktorý je na ňom ukrižovaný. Ak sa však s Ukrižovaným v živote nepočíta, potom sa hlásia o slovo iné sily, tie temné. Slovo kríž sa v slovníku moderného človeka buď nevyskytuje vôbec, alebo sa spomína iba v negatívnom zmysle, napr. ten človek je môj kríž, tá choroba je môj kríž a pod. Liturgické texty na oslavu Pánovho kríža sú však maximálne pozitívne. Kríž je v nich vnímaný ako ozdoba Cirkvi, sila putujúcich, ochrana pred démonmi, záruka víťazstva a pod. Sv. Ján Zlatoústy v jednej zo svojich homílií takto pozdravuje životodarné drevo: „Raduj sa, kríž, úľava chorých a potecha tých, čo sú pokúšaní! Raduj sa, kríž, nepremožiteľná zbraň bojujúcich a pozdvihnutie padajúcich! Raduj sa, kríž, koruna panien a čistota vdov! Raduj sa, kríž, sloboda pre otrokov a pokoj zomierajúcich!“

V záplave problémov súčasnej doby vyhľadávame odborníkov, naslovovzatých expertov, od ktorých očakávame pomoc, radu i riešenie našich ťažkostí. Nezabúdajme pritom, že Pánov kríž je tiež riešenie mnohých ťažkostí, ako to vyjadruje aj liturgia nášho obradu. Dovoľme mu prejavíť jeho moc. My, o ktorých iní vravia, že to sú tí, čo sa toľko žehnajú.

o. Rastislav (farár)

Liturgické okienko XI. časť

Otče náš, ktorý si na nebesiach

Modlitbu Otče náš nám zanechal sám Spasiteľ, keď ho jeden z jeho učeníkov prosil: „Pane nauč nás modliť sa, ako Ján (Krstiteľ) naučil svojich učeníkov“ (Lk 11,1).

Keď sa modlíme „Otče náš“, modlíme sa k Bohu slovami, ktoré sme dostali od Boha a spĺňa sa tiež Ježišov prísľub o pravých ctiteľoch, ktorí sa Otcovi klaňajú „v Duchu a pravde.“ (Jn 4, 23). Tieto slová nám daroval Kristus, ktorý je pravda a v nich nám daruje Svätého Ducha.

V Otčenáši sa najprv potvrdzuje primát Boha: „najprv Boh, Božie kráľovstvo“. Nič nemôže byť správne, ak neexistuje správny poriadok medzi nami a Bohom, preto sa Otčenáš začína Bohom a od neho nás vedie na cesty ľudského života. Nakoniec zostupujeme až k poslednému ohrozeniu človeka, na ktorého čiha – Zlý – v mysli sa nám môže vynoriť obraz apokalyptického draka, ktorý vedie vojnu proti ľuďom, „ktorí zachovávajú Božie prikázania a majú Ježišovo svedectvo (Zjv 12, 17). Stále je tu však začiatok: „Otče náš“ – vieme, že on je s nami a drží nás vo svojich rukách. Zachraňuje nás.

V Starom zákone bol Boh neprípustný a ani jeho meno sa nesmelo vysloviť. V novozákonnom zjavení Ježiša Krista v ľudskej prirodzenosti sa Boh stal človeku blízkym. Sme povedať Otče, pretože Syn bol našim bratom a zjavil nám Otca; pretože vďaka Kristovým skutkom sme sa opäť stali Božími deťmi. Napriek tomu my sami by sme sa báli vstúpiť do dôverného vzťahu s Bohom a oslovovať ho takým dôverným oslovením, ako to chce Ježiš, preto nás liturgická výzva pred touto modlitbou posmeľuje vzývať nebeského Otca.

Pre dnešného človeka však veľká útecha zo slova „otec“ nie je taká zrejmá, keďže zážitok otca mu často buď celkom chýba, alebo je vďaka nedostatkom dnešných otcov zahmlený. Od Ježiša sa preto musíme naučiť, čo vôbec „otec“ znamená. V Ježišových rečiach sa Otec javí ako prameň všetkého dobra, ako meradlo človeka, ktorý sa stal spravodlivým (dokonalým): „Ale ja vám hovorím: Milujte

svojich nepriateľov a modlite sa za tých, čo vás prenasledujú, aby ste boli synmi svojho Otca, ktorý je na nebesiach. Veď on dáva slinku vychádzať nad zlých aj dobrých...“(Mt 5,44n) Láska idúca do krajnosti, ktorú naplnil Ježiš na kríži, keď sa modlil za svojich nepriateľov nám ukazuje podstatu Otca. On je táto láska. Na inom mieste hovorí Pán, že otcovia svojim deťom, ktoré ich prosia o chlieb nedajú hada, a pokračuje: „Keď teda vy, hoci ste zlí, viete dávať dobré dary svojim deťom, o čo skôr dá váš Otec, ktorý je na nebesiach Svätého Ducha tým, čo ho prosia“ (Porov. Lk 11,13). Tým chce povedať, že najväčším darom Boha je on sám. V modlitbe nejde o to alebo tamto, ale o Boha, ktorý sa nám chce darovať. To je dar všetkých darov, jediné čo je potrebné! Modlitba je spôsob, ako možno očistiť a opraviť naše priania a krok za krokom spoznať, čo naozaj potrebujeme. Boha a jeho Ducha.

Naše synovstvo je dynamickým pojmom. Ešte nie sme hotovými Božími deťmi, ale máme sa nimi stávať a byť prostredníctvom čoraz hlbšieho spoločenstva s Ježišom. Synovstvo je totožné s nasledovaním Krista. Slová o otcovskom Bohu sa stávajú apelom na nás samých: Žiť ako „dieťa“ ako „syn“ a „dcéra“. „Všetko, čo je moje je tvoje,“ hovorí Ježiš Otcovi vo svojej veľkňazskej modlitbe (Jn 17, 10) a to isté povedal Otec staršiemu bratovi márnotravného syna (porov. Lk 15,31). Slovo „Otec“ nás pozýva žiť v tomto vedomí.

Napokon sa musíme zamyslieť nad slovom „náš“. Jedine Ježiš mohol plným právom povedať: „Otče môj“, pretože iba on je skutočne Božím jednorodným Synom, jednej podstaty s Otcom. Naproti tomu, my všetci musíme hovoriť: „Otče náš.“ Iba v spoločnom „my“ môžeme Bohu povedať „Otec“, lebo „Božími deťmi“ sa stávame vďaka spoločenstvu s Kristom. Slovo "náš" preto na nás kladie veľké nároky: Vyžaduje od nás, aby sme vystúpili z uzavretosti svojho „ja“ a vstúpili do spoločenstva ostatných Božích detí. Aby sme sa zbavili všetkého, čo je iba naše a čo nás oddeľuje od druhých. Vyžaduje od nás, aby sme prijali druhých, otvorili pre nich svoj sluch i srdce. Pri modlitbe Otčenáša sa modlíme celým svojim srdcom, v spoločenstve s celou Božou rodinou, so živými i zosnulými, s ľuďmi všetkých stavov, kultúr i rás. Bez ohľadu na hranice robí z nás jednu rodinu.

V perspektíve slova „náš“ teraz rozumieme aj ďalšiemu dodatku: „ktorý si na nebesiach“. Týmito slovami neodsúvame Boha Otca na nejakú vzdialenú hviezdu, ale hovoríme, že my, ktorí máme toľkých rozličných pozemských otcov, predsa len pochádzame od jediného Otca. V pozadí počujeme Kristove slová: „Ani Otcom nevolajte nikoho na zemi, lebo len jeden je váš Otec, ten nebeský:“ (Mt 23,9)

Božie otcovstvo je skutočnejšie než ľudské, pretože aj náš život máme od neho; lebo on na nás myslel a chcel už od večnosti; lebo on nám daruje skutočný, večný otcovský dom. A ak pozemské otcovstvo oddeľuje, tak to nebeské spája. Nebo teda znamená Božiu výšku, z ktorej všetci pochádzame a ku ktorej máme kráčať. Otcovstvo na nebesiach presahuje všetky hranice, rúca všetky múry a vytvára pokoj.

(spracované podľa: RATZINGER, J - BENEDIKT XVI.: Ježiš Nazaretský I. diel s. 146-158)

o. Patrik (kaplán)

Prajeme Vám pekné prežitie nášho chrámového sviatku.

o. Rastislav a o. Patrik

Farské oznamy

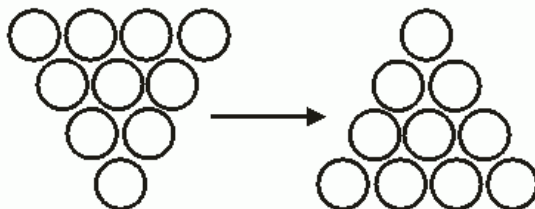
- ❖ ZAPISUJEME DETÍ DO KRÚŽKOV CVČ JUSKOVA VOĽA NA ĎALŠÍ ŠKOL. ROK. KTO SA ZAPIŠE, PLYNÚ PRE NEHO MNOHÉ VÝHODY A ZĽAVY. PRÍĎTE ČO NAJSKÔR. ZÁPIS JE MOŽNÝ LEN DO 17.9.2012.
- ❖ 29. SEPTEMBRA V SOBOTU SA V NAŠEJ FARNOSTI USKUTOČNÍ MEDZINÁRODNÝ FESTIVAL SV. CYRILA A METODA V PREŠOVE. PROGRAM ZAČNE O 17:30 HOD. V NAŠOM FARSKOM CHRÁME.

ÚČINKUJÚ:

- CHÔR DOMU KULTÚRY A KATEDRÁLNEHO CHRÁMU O. MIKOLAJA RUSKÝ KERESTUR - SRBSKO
- CHRÁMOVÝ ZBOR STAUROS
- MLÁDEŽNÍCKY ZBOR PRI CHRÁME POVÝŠENIA SV. KRÍŽA
- ❖ POZÝVAME DETI A MLÁDEŽ V PIATKY O 16:00 NA STRETKÁ V PASTORAČNOM CENTRE A O 18:00 DETSKÉ SV. LITURGIE. NEZABUDNITE ANI NA SVOJE "NÁMORNÍCKE PREUKAZY" A PRÍĎTE SI POTVRDIŤ BODY ZA KAŽDÚ SV. LITURGIU, STRETKO, ČI ZADANEJ ÚLOHY KTOREJ SA ZÚČASTNITE. PRE "KRISTOVÝCH NÁMORNÍKOV A PRINCEZNÉ" S NAJVÄČŠÍM POČTOM BODOV ČAKAJÚ HODNOTNÉ CENY A PREKVAPENIA.
- ❖ POZÝVAME VÁS NA STRETNUTIA - FARNOSŤ DOKORÁN, KAŽDÝ ŠTVRTOK O 19:00, PO SV. LITURGII. VAŠE OSOBNÉ PROSBY, VĎAKY, MODLITBY I NÁVRHY NA TÉMY MÔŽETE VHADZOVAŤ DO OZNAČENEJ KRABIČKY VZADU NA STOLÍKU.

Zábavné okienko

- preložte 4 krúžky (mince) tak, aby ste zmenili ich usporiadanie ako je znázornené na obrázku:

Vydáva: Gréckokatolícka cirkev, Farnosť Povýšenia sv. Kríža,
Prešov Sekčov, Ul. Martina Benku 7, 08001 Prešov

Internet: www.grkat-sekčov.sk

e-mail: presov.sekčov@grkatpo.sk

Tel: 051/7725540

Tlač: A-print, s.r.o., Reimanova 9, Prešov

